

ZWIĄZEK INWALIDÓW WOJENNYCH RP
ZARZĄD GŁÓWNY

Warszawa, 7 listopada 2022 r.

00-372 Warszawa, ul. Foksal 16
tel. 22 826 37 45; 22 826 51 47; fax. 22 826 14 38

nasz znak: SOP/401-18/22

**Szanowny Pan
Krzysztof Kwiatkowski
Przewodniczący
Komisji Ustawodawczej
Senatu RP**

Szanowny Panie Przewodniczący!

W związku z pismem nr BPS.DKS.KU.0401.25.2022 z dnia 25 października 2022 r., przy którym przekazany został projekt *ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego* (druk senacki nr 839), uprzejmie przedstawiam opinię Związku Inwalidów Wojennych RP w sprawie powyższego projektu.

Proponowane zmiany w ustawie kombatanckiej, których celem jest zrównanie uprawnień osób deportowanych do pracy przymusowej na terytorium III Rzeszy z uprawnieniami osób deportowanych na terytorium ZSRR, wydają się słuszne. Jednakże analiza proponowanych zmian nasuwa pewne wątpliwości natury legislacyjnej, na które chcielibyśmy zwrócić uwagę.

Dla osób deportowanych lub zesłanych do ZSRR będą bowiem – po wprowadzeniu zmian w proponowany sposób – dwie podstawy prawne przyznania uprawnień z tego samego niemalże tytułu. Na podstawie obecnego art 4 ust. 1 pkt 3) lit b ustawy kombatanckiej uprawnienia przyznawane są z uwagi na „**przebywanie z przyczyn politycznych, religijnych i narodowościowych** na przymusowych zesłaniach i deportacji

w ZSRR”, natomiast w skutek odesłania wprowadzanego art. 4 ust. 1 pkt 3¹ ustawy kombatanczej uprawnienia przyznawane będą z uwagi na „deportację (wywiezienie) do **pracy przymusowej** na okres **co najmniej 6 miesięcy** w granicach terytorium państwa polskiego sprzed dnia 1 września 1939 r. lub z tego terytorium na terytorium ZSRR (...)”. Zatem w pierwszym wypadku podstawą przyznania uprawnień kombatanczych jest przymusowa deportacja lub zesłanie z określonych przyczyn bez wskazania jednak celu tej deportacji – praca przymusowa – oraz ograniczenia czasowego tej deportacji, podczas gdy przypadku drugim (w wersji projektu) podstawą przyznania uprawnień kombatanczych byłaby deportacja do ZSRR, której celem było wykonywanie pracy przymusowej, ponadto należałoby wykazać, że deportacja ta trwała ponad 6 miesięcy. W opinii naszego Związku może to powodować pewien chaos interpretacyjny, którego należałoby uniknąć poprzez korektę treści wprowadzanej poprawki.

Ponadto w sposób niezamierzony osiągnięto by skutek odmienny od planowanego, tj. zrównania praw osób deportowanych do ZSRR i III Rzeszy. Podczas bowiem gdy te pierwsze osoby na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy kombatanczej mogą uzyskać uprawnienia kombatancze, o ile wykażą fakt zesłania lub deportacji w ZSRR z określonych przyczyn, o tyle deportowani do III Rzeszy nadal będą musieli wykazywać, że celem deportacji było wykonywanie pracy przymusowej i to na okres minimum 6 miesięcy, czego osoby deportowane do ZSRR wykazywać nie muszą. Zatem przesłanki uzyskania uprawnień kombatanczych dla obu tych grup deportowanych nadal byłyby odmienne.

Z wyrazami szacunku

PREZES ZWIĄZKU

Kazubska
Elżbieta Kazubska